

Звідси почалася дорога в космос...

Як би не підносила доля людину,
а перша стежка незабутня.
Як і рідний батьківський голос.
Як ніжність материнська,
її безмежна ласка...
Павло Попович

Alma mater, мати-годувальниця – саме так у далекому Середньовіччі європейські студенти називали університети, у яких здобували знання і життєву мудрість. Заклад професійної освіти, звісно ж, не університет, проте все, чого тут навчиться молода людина, може і проговорити, і дати змогу впевнено дивитися в майбутнє.

Важко навіть уявити, скільки людських доль пройшло через наш заклад за його майже столітнє існування! Учні, їхні батьки, викладачі, майстри виробничого навчання, вихователі гуртожитку, водії, кухарі їдальні, технічний персонал, адміністрація...

Щоб згадати всіх і розказати про кожного, хто так чи інакше причетний до історії училища, знадобиться дуже багато часу.

Кожен заклад освіти особливо пишається своїми успішними випускниками. Є серед них інженери й робітники високої кваліфікації, військовослужбовці, які захищають територіальну цілісність і незалежність України, підприємці, правоохоронці й педагоги.

Випускник училища 2005 року Сергій Павлуша загинув під час проведення АТО, нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (посмертно).

Сергій Павлуша

Меморіальна дошка

А дехто з тих, хто в різний час здобували тут ази обраних професій, потім стали педагогічними працівниками, повернулися в училище, і сьогодні передають свої знання, вміння й досвід нинішнім здобувачам професійної освіти. Це – старший майстер училища Андрій Саєнко (випускник 1982 року),

Андрій Саєнко під час навчання в училищі

Молодий майстер
майстер виробничого навчання за професією «Електрогазозварник.
Рихтувальник кузовів» Віта Григор (випускниця 1986 року),

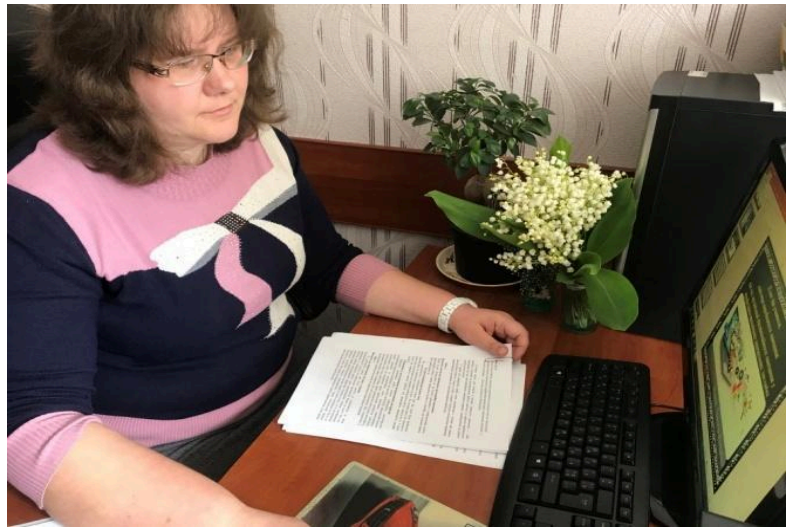

Віта Григор

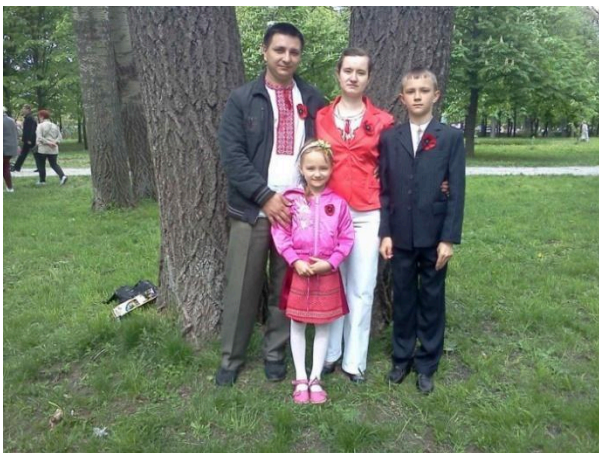
У зварювальній майстерні закладу

майстер виробничого навчання, викладач професійно-теоретичної
підготовки за професією «Кухар. Офіціант» Світлана Зеленець (випускниця
1993 року),

Світлана Зеленець

майстер виробничого навчання за професією «Токар. Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів» Олександр Авраменко (випускник 2000 року).

Олександр Авраменко

А герой нашої оповіді прославив Білоцерківське ремісниче училище (як воно тоді називалося) до космічних висот.

З давніх-давен людей цікавило, вабило, зачаровувало і заворожувало нескінченно загадкове зоряне небо. Протягом століть земляни прагнули піднятися якомога вище, щоб зазирнути за безмежжя хмар, шукаючи відповіді на запитання: «Де ж він, першопочаток людства? Чи єдині ми у Всесвіті?». Минуле ХХ століття назавжди увійде у світову історію як час підкорення космічного простору: перший штучний супутник Землі, перша людина у космосі, перший груповий космічний політ, перший вихід у відкритий космос, «приземлення» на Місяць.

Одним із тих, кому пощастило у колі найперших прокладати космічні стежки, був наш земляк, який у далекому 1947 році з відзнакою закінчив Білоцерківське ремісниче училище, здобувши професію столяра-червонодеревника.

Корпус училища

12 серпня 1962 року з космодрому «Байконур» стартував космічний корабель «Восток-4», пілот - Павло Романович Попович.

1962 рік

Саме тоді серед безмежжя Всесвіту вперше пролунала українська пісня «Дивлюсь я на небо, та й думку гадаю: Чому я не сокіл? Чому не літаю?». Увесь світ у той самий день дізнався, що космонавт-українець народився у селищі Узин, що на Київщині, 5 жовтня 1930 року.

Його дитинство не відрізнялося чимось особливим від дитинства мільйонів хлопчаків його покоління.

Павло Попович в Узині з братом Миколою і батьками

«Мій батько все життя пропрацював кочегаром на Узинському цукровому заводі, мати виховувала дітей. У родині, крім мене, було ще троє братів і дві сестри. Як усі тодішні діти, пас гусей, корів, коней, ходив на заробітки. Особливо тяжко і багато доводилося працювати після війни», - так розповідав про своє дитинство Павло Попович.

Можливо, і не став би він зіркою світового значення, якби не одна деталь. «Під Узином є великий аеродром, а тому я мріяв ще змалку стати льотчиком і обов'язково – винищувачем», – розповідав Павло Романович.

Мрія затьмарилася з приходом фашистів. Тоді одинадцятирічному хлопцю здалося, що на перспективі стати льотчиком можна поставити хрест. Але Київщину визволили, і в Поповича з'явилося кілька знайомих льотчиків. «Тоді я працював водовозом у пекарні, що забезпечувала хлібом військовий гарнізон. Не можу не згадати одного знайомого — Семеновича. Саме він мені, малому, розповідав про літаки та небо», — пригадував космонавт. Оскільки були складні часи, то замість того, щоб учитися, Поповичу довелося йти працювати на цукровий завод у нічну зміну. Після півночі до восьмої ранку працював, а о дев'ятій уже біг до школи.

Аеродром в Узині

Один із корпусів училища

Цукровий завод в Узині

Далі було Білоцерківське ремісничє училище, яке тоді працювало при заводі сільгоспмашин, заснованому в Білій Церкві ще 1850 року місцевим підприємцем В. Менцелем. Із 1924 року завод став називатися «Сільмаш ім. 1 Травня». У перші післявоєнні роки юнаки і дівчата оволодівали в училищі професіями токаря-універсала, слюсаря з ремонту тракторів та автомобілів, слюсаря з ремонту промислового обладнання та столяра.

Павло Попович обрав для себе професію столяра, і паралельно навчався у вечірній школі.

Павло Попович - учень ремісничого училища

У своїй автобіографічній повісті «Вилітаю вранці» Павло Попович згадував: «Записали мене до групи столярів, відразу на другий курс. Дуже сподобалась мені ця спеціальність. Як химерно кучерявились кленові й соснові стружки, вилітаючи з-під рубанка... У сорок сьомому я мав водночас двоє посвідчень із відзнакою – за семирічку і за ремісниче училище».

Сьогодні колишнє ремісниче – це державний навчальний заклад «Білоцерківське професійно-технічне училище імені П. Р. Поповича».

Р О З П О Р Я Д Ж Е Н Н Я

від 3 жовтня 2011 р. N 1104-р

Київ

Про присвоєння

імені П. Р. Поповича державному навчальному закладу

"Білоцерківське професійно-технічне училище"

Прийняти пропозицію Міністерства освіти і науки, молоді та спорту і Київської облдержадміністрації щодо присвоєння імені льотчика-космонавта П. Р. Поповича державному навчальному закладу "Білоцерківське професійно-технічне училище" і надалі іменувати його - державний навчальний заклад "Білоцерківське професійно-технічне училище імені П. Р. Поповича".

Прем'єр-міністр України

М. АЗАРОВ

Юний Паша Попович

Курсант Павло Попович

Льотчик Попович

Лейтенант П. Р. Попович

Після закінчення училища направили аж у Магнітогорськ — учитися в технікумі трудових резервів. «Спершу було дуже важко, адже вдома все вчили

українською мовою», – розказував Попович. У двадцять років Павло Попович пішов до аероклубу. Після закінчення військового авіаційного училища майбутнього генерал-майора авіації направили служити до Карелії. Там 1957 року Павло Попович, вдивляючись у небо, побачив перший штучний супутник Землі: «Дивилися та думали, що років через двадцять хтось із людей полетить у космос».

7 березня 1960 року після прискіпливого відбору його зарахували до першого загону космонавтів СРСР. Із майже 3500 кандидатів туди прийняли тільки 20 чоловіків. Пройшовши інтенсивну підготовку в загоні, Попович на «відмінно» склав іспит для польоту в космос. Найвищу оцінку тоді отримали четверо космонавтів. Але першим, як відомо, полетів росіянин – Юрій Гагарін.

Росіянином був також Герман Титов, але йому не пощастило з ім'ям, яке вважали не зовсім «вдалим» як для першого космонавта «країни робітників і селян», тому він полетів другим. І тільки через рік після Титова настала черга Андріяна Ніколаєва (чуваш) і Павла Поповича (українець). Серед тих, хто наполягав саме на такій послідовності польотів у космос, був конструктор космічних кораблів Сергій Корольов: «Першими полетять Гагарін і Титов, а ви, хлопці, уособлюватимете дружбу народів – українець і чуваш».

Разом з Андріяном Ніколаєвим, який полетів днем раніше на «Восток-3», Павло Романович 48 разів облетів навколо Землі! Тоді вперше було встановлено радіозв'язок по лінії «космос-космос» та проведено телевізійний репортаж безпосередньо з космосу. Разом з Андріяном Ніколаєвим вони здійснили перший у світі груповий політ двох космічних кораблів. На орбіті вони знаходилися на відстані чотирьох-п'яти кілометрів один від одного.

Вперше в космосі прозвучала українська пісня «Дивлюсь я на небо» у виконанні Поповича, яку він присвятив нашому землякові, генеральному конструктору С. П. Корольову. Перша пісня людства в космосі – українська. Корольов розчулився і не покарав Поповича за порушення дисципліни.

На запитання, чи не боявся Павло Романович, прямуючи на борт космічного корабля, він відповідав так: «Якщо хтось скаже, що стрибати з парашутом, літати літаком можна не боячись, — це буде брехнею. Лише той, хто несповна розуму, нічого не боїться. Безстрашна людина та, яка змогла

перемогти свій страх. Радше космонавти належать саме до цієї категорії. Уявіть лишень: космічна ракета з установкою має п'ятдесят метрів, під людиною знаходиться двадцять мільйонів кінських сил і вона сидить на самісінійкій верхівці всього цього! І все це будь-якої миті може полетіти у тартарари».

Попович Павел Романович

Родился 5 октября 1930 года в селе Узин Узинского района Киевской области, УССР.

В июле 1947 года окончил 7 классов и ремесленное училище в городе Белая Церковь, получил квалификацию «столяр 5-го разряда».

В 1951 году окончил полный курс Индустриального техникума трудовых резервов в городе Шагнитогорске и получил специальность «техник-строитель, мастер производственного обучения». Одновременно обучался в аэроклубе, который окончил в сентябре 1951 года, получил навыки пилотирования самолета УТ-2.

В 1952 году окончил один курс Сталинградского военного авиационного училища летчиков (ВАУЛ) под Новосибирском.

С 26 сентября 1952 года до декабря 1953 года проходил подготовку в 52-м ВАУЛ в поселке Возжаевка на Дальнем Востоке. Не закончил училище из-за его расформирования.

С 21 декабря 1953 по 25 декабря 1954 года проходил подготовку в Военной офицерской авиационной инструкторской школе ВВС в городе Грозный. С 25 декабря 1954 по 16 июня 1957 года служил летчиком 265-го истребительного авиационного полка (ИАП) 336-й истребительной авиационной дивизии (ИАД) (с 13 июня 1955 года полк перешел в состав 113-й ИАД 64-го истребительного авиационного корпуса (ИАК) 22-й Воздушной армии (ВА) Северного ВО в Барельской АССР.

С 19 июня 1957 года служил там же старшим летчиком, адъютантом эскадрильи (начальником штаба эскадрильи).

С 27 февраля 1958 года служил старшим летчиком 772-го ИАП 26-й ИАД 22-й ВА.

С 31 мая 1958 года до зачисления в отряд космонавтов служил старшим летчиком 234-го гвардейского Проскуровского полка 9-й ИАД Московского ВО, базирующегося в Кубинке.

11 октября 1960 года приказом Главкома ВВС № 176 был зачислен в группу для подготовки к первому пилотируемому полету на ВВ «Восток» вместе с Валерием Быковским, Юрием Гагариным, Григорием Нелюбовым, Андреем Николаевым и Германом Титовым

Біографія з архіву

За успішне здійснення першого у світі групового космічного польоту і проявлені при цьому мужність і героїзм Попович отримав звання Героя Радянського Союзу.

**Україна віта свого сина,
що в сузір'я безмежне ввійшов.
Хай гримить його слава орлина, -
В ній живе мільйонів любов!**

Володимир Сосюра

Зустріч після польоту, 1962 рік

Герої космосу Павло Попович і Андріян Ніколаєв с першими особами держави

Другий політ в космос Попович зробив 3–19 липня 1974 як командир екіпажу космічного корабля «Союз-14» (спільно з бортінженером Ю. П. Артюхіним). 5 липня 1974 «Союз-14» провів стиковку з науковою станцією «Салют-3», що знаходилася на орбіті з 25 червня 1974. Сумісний політ космічного комплексу «Салют-3» – «Союз-14» продовжувався 15 діб. За час польоту космонавти досліджували геолого-морфологічні об'єкти земної поверхні, атмосферні утворення і явища, фізичні характеристики космічного простору, провели медико-біологічні дослідження з вивчення впливу чинників

космічного польоту на організм людини і визначення раціональних режимів роботи на борту станції. За цей політ на орбітальній станції «Салют-3» і космічному кораблі «Союз-14» Павлу Поповичу повторно присвоєне звання Героя Радянського Союзу.

Космічний старт, 1974 рік

Зустріч після польоту в Зоряному містечку

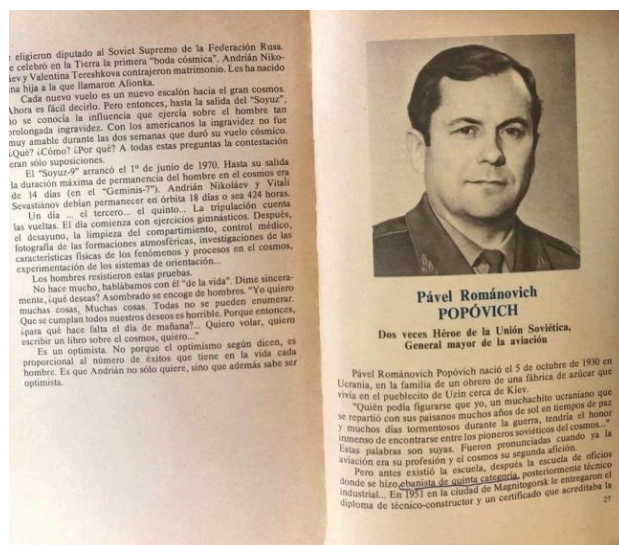

На батьківщині, в місті Узині, встановлено бронзове погруддя двічі Героя Радянського Союзу.

Узин, вулиця Поповича

До космонавта прийшла величезна світова слава. Поїздки, зустрічі, численні інтерв'ю, спалахи фотокамер, публікації в книгах, газетах та журналах. Хтось, менш загартований, міг би втратити голову, підхопити «зіркову хворобу», але не Попович.

Світова слава космічного українця

«Мені часто сниться Дніпро, місяць над Білою Церквою, вишня біля нашої хати. Звідси починається моя дорога в космос», - згадував Павло Попович.

Павло Романович по-справжньому любив Україну, він дихав Україною на повні груди, марив нею, ніколи не відмовлявся від поїздок на Батьківщину. Він був послом доброї волі України в Росії. Ще за життя Павла Романовича було зрозуміло, що він навечно посів місце у першому ряду українців, які у різні часи працювали в Росії, в Москві, на славу України. Він став одним із засновників першого у Москві Товариства української культури «Славутич». Наприкінці минулого століття стояв біля витоків Національного культурного центру України в Москві. Доклав чимало зусиль для його збереження, коли Центр хотіли перетворити на комерційну установу. При Національному культурному центрі України на московському Арбаті багато років працювала Українська недільна школа, яка у 2010 році стала називатися іменем Павла Поповича, як і наш заклад.

Ті, хто особисто знали Павла Романовича, переконані, що в українській діаспорі в Росії не було постаті масштабнішої, значнішої, впливовішої, світлішої. Таких постатей небагато і в Україні. Ми горді, що наш заклад вписано в біографію такої видатної людини. І пишаємося тим, що ім'я такого достойника вписане у багаторічну славу історію нашого училища.

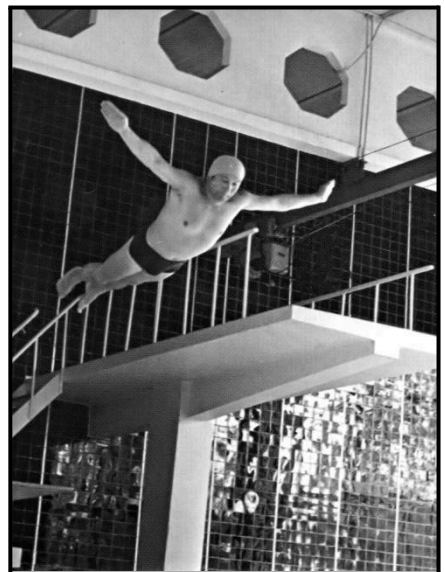
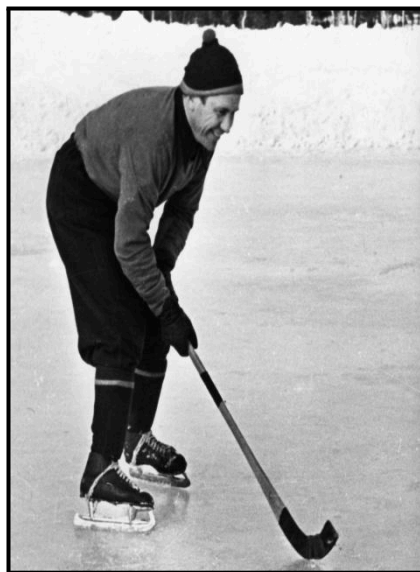
Відкриття меморіальної дошки 12. 04. 2011 року

Таких людей, як Павло Попович, тепер називають харизматичними. Він був щедро обдарований природою: мав гарний голос, міцну статуру, мав

розряди із шести видів спорту, відмінне почуття гумору, володів письменницьким хистом, писав вірші, був неабияким рибалкою, душею будь-якої компанії, гарним сім'янином. Чим не приклад для наслідування для сучасної молоді?

П. Попович із дочкою Наталкою і дружиною Мариною, 1962 рік

Таких беруть у космонавти

Павло Попович відзначився і в кіно: у короткометражному художньому фільмі «Коли іде сніг...» («Когда идет снег...») і дитячому фільмі «Ні дня без пригод» («Ни дня без приключений») особисто з'явився в кадрі.

<https://www.youtube.com/watch?v=kz2cCnZfdVc>

Про космічного українця знято також документальні фільми:

1962 рік – «Звездные братья»; <https://www.youtube.com/watch?v=7djTKqzPIQk>

1963 рік – «Сокол» и «Беркут» в Бразилии»;

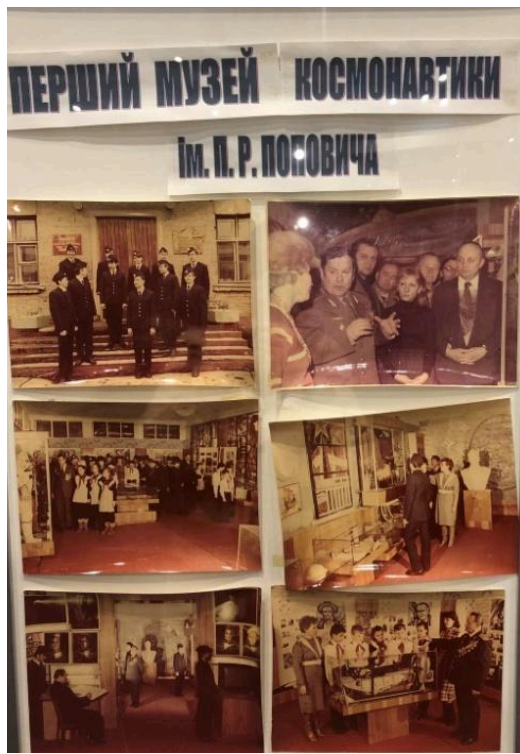
1986 рік - «Полет и подвиг продолжая...».

У 60-80-і роки ХХ століття космонавти мали надзвичайну популярність, якій сьогодні могли би позаздрити і зірки Голлівуду, й сучасні політики.

Будучи людиною відомою, заслуженою та авторитетною, Павло Романович ніколи не страждав «зірковою хворобою», завжди пам'ятав про свої корені й про заклад, який дав йому путівку у велике життя.

Щоб увічнити космічний подвиг нашого земляка, вихідця із профтехосвіти, виникла ініціатива створення музею.

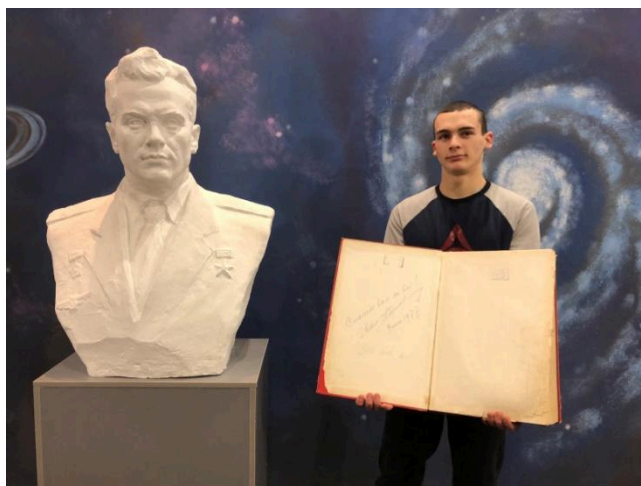
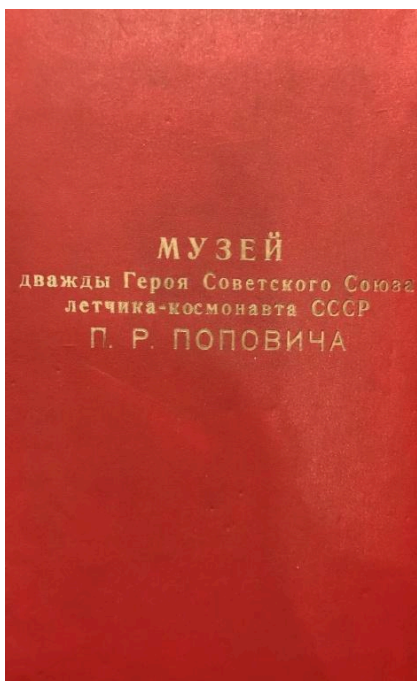
За рішенням виконкому Білоцерківської міської ради народних депутатів у закладі, який тоді називався технічне училище № 15 м. Біла Церква, було створено Музей космонавтики, урочисто відкритий 9 липня 1977 року.

м. Біла Церква, музей космонавтики, 1970 - 1980- ті роки

На відкритті був присутній і Павло Романович. Він залишив перший запис у книзі почесних гостей: «Спасибі вам за все. Павло Попович». Сьогодні ця книга – величезний фоліант, який містить чималу кількість відгуків. Тут є записи відвідувачів з усіх куточків не лише України, а й колишнього Радянського Союзу, відгуки зарубіжних гостей.

Музей одразу ж став центром патріотичного виховання не тільки для здобувачів освіти училища, а й інших закладів освіти. За свою історію Музей космонавтики переживав і нелегкі часи: декілька разів припиняв роботу, змінював приміщення.

Повторне відкриття музею космонавтики, 2003 р.

На щастя, завдяки зусиллям адміністрації, педагогічного, учнівського, батьківського колективів ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П. Р. Поповича» та за сприяння небайдужих підприємців-меценатів музей отримав нове життя.

5 жовтня 2015 року, у день народження П. Р.Поповича, у закладі, який носить його ім'я, була відкрита оновлена музейна експозиція, що стала окрасою й гордістю училища.

Експозиція оновленого музею

Оновлений музей має сучасний дизайн, освітлення. Зал оформлений у стриманій кольоровій гамі, яка нагадує барви Всесвіту. Підлога, стеля, стіни у комбінації із вдало вибраною системою освітлення, приємною космічною музикою створюють враження особистої присутності у фантастичному куточку космосу. Одна зі стін – краєвид України: із чорнобривцями, калиною, які так любив перший космічний українець.

Загальна кількість виставкових експонатів складає близько 200 одиниць зберігання. Серед реліквій музею – скафандр, ложемент космонавта, елементи технічного оснащення космічного корабля «Восток-4», костюм для роботи в космосі, після польотний костюм, гідрокостюм, кітелі П. Р. Поповича, його особисті речі.

В експозиції представлені раритетні фото, книжки про космос, про Павла Романовича, його книжки із дарчими написами, оригінали документів про присвоєння космонавту звань і нагород, його нагороди, кубки, вази, зразки космічної їжі, матеріали тогочасної преси про нашого земляка, погруддя П. Р. Поповича.

Про історію Музею космонавтики відвідувачі можуть дізнатися зі стенду, на якому представлені світлини 1977 та 2003 років з церемонії відкриття музею.

У музеї оформлено куточок, присвячений випускникам училища, які брали участь в АТО. Це – банер «Відданість, честь, патріотизм» з фотографіями колишніх учнів-учасників АТО, виставка «Артефакти війни», меморіал «Герої не вмирають» пам'яті Сергія Павлуші, який загинув, захищаючи територіальну цілісність нашої держави.

Музей космонавтики імені П. Р. Поповича – це місце, де знайдуть для себе щось цікаве і юні, й дорослі. Якщо ви хочете відчутти себе частинкою Всесвіту, пізнати загадковий світ Космосу, побачити на власні очі елементи космічних літальних апаратів, речі, які побували на орбіті, дізнатися про життя космонавта № 4, завітайте до нашого музею, який працює на базі ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П.Р.Поповича», і більша частина ваших бажань здійсниться. Це музей здійсненої мрії Людини, яка прагнула літати, і реалізувала свою мету; Людини, яка, досягнувши висот, не забувала батьківської землі, що подарувала йому крила.

Не лише музей є джерелом інформації про видатного випускника нашого закладу. У бібліотеці училища розгорнута постійно діюча виставка, присвячена космосу і Павлові Поповичу.

Хочемо знати більше

Постійно діюча виставка в бібліотеці закладу

Уже багато років у Білій Церкві проводиться Турнір з боксу на кубок Поповича. Сам Павло Романович був ініціатором цих змагань, завжди приїжджав на відкриття.

Під час турніру

А з 2010 року вже традиційно відбувається Всеукраїнський турнір з боксу, присвячений пам'яті нашого земляка, льотчика-космонавта П. Р. Поповича.

Одним із постійних організаторів спортивного дійства є ДНЗ «Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П. Р. Поповича».

2020 рік

2021 рік

Директор училища Василь Жила на урочистому відкритті XXXV Всеукраїнського турніру з боксу пам'яті Павла Поповича, яке відбулося в Білоцерківській ДЮСШ №1

Сьогодні, згадуючи життєвий шлях Павла Романовича Поповича, ми можемо низько вклонитися цій людині. Своїм бажанням піднятися до небес він поставив нашу націю в п'ятірку передових космічних народів світу, прославив Україну, Київщину, наше училище.

Живучи в Москві, Павло Романович був частим гостем в Україні, у Білій Церкві, в училищі, у рідному Узині.

У сімейному архіві білоцерківської родини Сазонових збереглося унікальне фото.

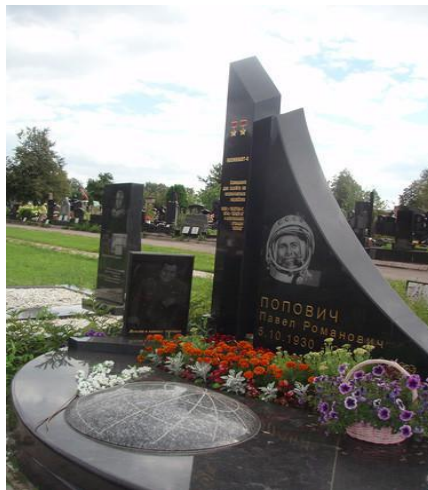

м. Узин. Павло Попович серед офіцерів і солдатів військової частини

Серед військовослужбовців – Патіха Василь Семенович, прадідусь Сазонова Сергія, здобувача освіти групи 127. Цю світлину в сім'ї бережуть як реліквію.

Особисті заслуги Павла Романовича отримали високе визнання. Він був нагороджений орденами і медалями СРСР, Демократичної республіки В'єтнам, Республіки Куба, України. Його ім'ям названі гірський хребет в Антарктиді і мала планета в Сонячній системі. З 1992 р. він – голова Федерації боксу Росії, Почесний президент міжнародної асоціації ветеранів фізкультури і спорту (МАФІС).

На жаль, П. Р. Попович не дожив до свого 80-річчя. Несподівано пішов із життя 30 вересня 2009 року. Навіть у космічних людей буває кінець земного шляху.

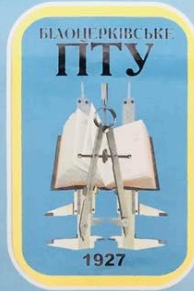

Могила Поповича на Троскуровському кладовищі в Москві

Доля так визначила, що Павло Романович усе життя найбільше любив небо і Україну. Його душа тепер буде завжди дивитися з неба на улюблені чорнобривці, червону калину, шукати маленьку цяточку, яка зветься Узин, що на Київщині, де він уперше побачив світ.

Життя нашого випускника, видатного українця, продовжується в нашій пам'яті, у діяльності закладу, який з гордістю носить його ім'я.

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«БІЛОЦЕРКІВСЬКЕ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНЕ УЧИЛИЩЕ
ІМЕНІ П.Р. ПОПОВИЧА»

7231
Слюсар з ремонту
автомобілів
8322
Водій автотранспортних
засобів (категорії «С,Е»)
8322
Водій автотранспортних
засобів (категорії «В»)
8322
Водій автотранспортних
засобів (категорії «С»)

7212
Електрозварник ручного
зварювання
7212
Електрозварник
7213
Рихтувальник кузовів
7241
Електромонтер з ремонту
та обслуговуванню
електроустаткування

7233
Слюсар-ремонтник
8211
Верстатник
широкого профілю
8211
Токар
8211
Фрезерувальник
5122
Кухар
5123
Офіціант

Адреса училища:

**09109, Київська обл., м.Біла Церква, вул.Карбишева, 9а
Телефон: (04563) 6-24-88, факс: (04563) 6-24-74,
e-mail: 5ptu@ukr.net, www.bptu.kiev.ua**